

מסורת הש"ס

(א) [מקסמה ע"ו פס"ה]
(ב) [מקסמה ע"ו פס"ה]
(ג) [מקסמה ע"ו פס"ה]
(ד) ע"י רש"י שמואל שמואל
(ה) ג"ר העירך מנוביתח
(ו) כתיבה אחת ופי' המונח
(ז) נמי ו"א מקוננת, (ח) נ"א
(ט) יצחק, (י) [קדוש ע"ו]
(יא) נ"א נשיק, (יב) ע"י עירך
(יג) [קדוש ע"ו]
(יד) [קדוש ע"ו]

תורה אור השלם

1 ותלכנה שחיה עד
באנה בית לךם ויהי
בבאנה בית לךם ויהי כל
העיר עליהן ותאמרנה
הואת נעמה: רות א יט
2 ויהי לו שלשים בנים
ושלשים בנות שלח
החוצה ושלשים בנות
הביא לבניו מן החוץ
וישפט את ישראל שבע
שנים: שופטים יב ט
שופטים יב ט

גליון הש"ס

נמרא אמר ר"ש כ"ח ה' ה'
מלכי היהודים אמר
רש"י וכן משמע לנאמר
דאם קמ' ר"ש הוא רש"י
ואך ש"י על וכן היה
רש"י: אולם מלך היהודים
ד' ד' ע"א מה דף קמ'

הגהות הב"ח

(א) גמ' על פרקמטא
שהיה לה אפי' נשבת:
(ב) גם נמא' פרעה לו וטל'
כל' וימית חמא' נמא':

מוסף תוספות

א. דרמי לפירות בול
ומעתה ביוקר דקדיל יצא
כדבעין לאמיר לקמן. יד
רמב.

רבינו גרשום

מתי מהפרכיא להפרכיא.
כלומר מפלג אל פלג
משום דסמכי אהרדי ובעיר
עצמה דמיי: בין סבר
לה כ"י יהודה ב'
בתיא. ולפעט את התיפה
מותר: שכי' משאח טפי.
ואפי' דמשתכר לא מפקע
השער כלום: חד אמר
אין משתכרין בבצים:
פעמים. דאין משתכרין
בביצה שני ביצים: וחד
אמר תגר לתגרא. ויהי
ימכרנה חנות אחד לחנות
אחר שישתכר ב' פעמים
בביצים: מהרי"ע על
הפרקמטא. כפי' שרגליו
להחריע על בעיות גשמים
כן מתפלגין ומתריעין על
הפרקמטא. שלא תיול
משום דאיכא הפסד בעלי
בתים: והוא דרוב וקם
י' בשיאח. שני דורות
י' בגדי פשתן באותן
דמים שקנו י' דהשתא
איכא הפסד גדול משה'
מהרי"ע: אין יוצאין. (א)
מפני רעב אמר' לחוצה
לארץ אמר' נתיקרו החטים
שמוהו אחרים בסלע דרדא
רעב ויוצאין: אפי' עמדה

(א) אולי י"ל אין יוצאין מפני
היוקר אמר' לתול' וכו'
דוודא יתי רעב ויוצאין.

המוכר את הספינה פרק חמישי בבא בתרא צ"א.

מהפרכיא. אחרונה של א"י להפרכיא ראשונה של סוריא דכיון
דסמוכים כל כך מותרין: אין משתכרין. לקנות יין ושמן וסלתות
מבעה"ב למכור בשוק אלא בעה"ב עלמנו ימכור לזריכין כמו שימכור
לחנני ומיהו לקנות חטין ולעשות פת מותר דכיון דאיכא טירחא

ש"י אכל למכור הדבר זעין כמו
שקונה אותה מבעה"ב אסור דלא
בעה"ב נמי מני מזבין ליה בלא טורח:
סבר ליה כר"י בן כספא. הלואי
שיוקיר ולא יקנו ממנו: פעמים.
לקמיה מפרש: צניצים. י"ל משום
דצניצים אין צהם חיי נפש כל כך
וגם טורח מרובה וריוח מועט הוא
לעני הממזר בעיירות לקנות צניצים
ולכן המירו לו להשתכר יותר משמות:
על חד סרי. מה שזקק דזיכר לא
ימכור צנני דינרים: סגר לסגרא.
אלא תגר ראשון ימכור לזריכין אכל
לא לתגר אחר דיש כאן ריוח שמי
פעמים לתגר ראשון ולתגר שני
ומוקירין יותר מדאי אכל נשאר
דברים מותר שאם יוקיר זה ימלא
אחרים שימכרו צול: ואלאשמועינן.
תפלה: על פרקמטא שחוללה
הנגדים טובים שהולו דאין כאן
הפסד לעניים אם יוקירו: והוא דול
כל כך דקים עשרה נגדים דדמי
שימא שהולו קרוב למחצה: אין
יוצאין ד'. שמפיקע עמנו מן המלכות:

מסא אשסו של צועו. ולאשמועינן
אתא שהקדמי' מקדים רפואה למכה
ויש לו לאלם לנכות בהקדמי': עד
דלא שכי' שייכא. קודם שימות
המת: קיימא מנו צייסיה. עומד
ומזומן כבר הממונה על ביתו ועומד
נזקקומו: אצלן. מן הסופטים הוא
בספר שופטים יב: מאי קמ"ל מה
ריוח יש בדבר ומה אנו למדין שום
מזה מאל: דכרע בר רב הונא
ד'. דקאמר שכל צני' גזי' [של אצלן]
מתו בחייו ומדקאמר אצלן זה צועו
וכתב בצועו שנשא רות ואע"פ שהיו
לו עדיין צנים הרבה אשמעינן
בתיא. ולפעט את התיפה
(יממות קצ): שאם נשא אשה
בזמנתו ישא אשה בזמנתו כמו
שעשה אצלן דהיינו צועו לפי שהיה
ירא שמה ימותו צניו מאשתו ראשונה
בחייו ולא ייהיה לו זכר וכתיב בצקר

זרע [את] זרעך ולעבד אל תנח ירך (קהלת יא) דמהכא נמי דרש' ליה וכדמפרש קרא טעמא כי אינך יודע אי זה יכשר הזה או זה וגו' אכל אי לא
אמר לן אצלן זה צועו הוא אמר' אצלן לא נשא אשה אחרת וצועו נמי מעולם לא היו לו אשה וצנים עד שלקח רות: מאה ועשרים
משפחות. לששים צנים וצנות: לכל אחד צ' סעודות. סעודת אירוסין שהיא מזהה כדליתא בפסחים (דף מט.) וסעודת נשואין. כל שצנת
ימי המשפחה קרי סעודה אחת. יש לשנות אחרים ואין בהן ממש: כדליתא בפסחים (דף מט.) וסעודת נשואין. כל שצנת
לסעודתן: וכו' מסא. ולא גרס תנא ומסקנא דמלתא דרבה בר רב הונא היא והכי הוה קיס להו: בחייו דילתא שיתין. שסופן למות:
למה לך. מה צנע צליתת: איכפל. ונסיב אשה אחרת: ואולי' חד דמשיטין וריו'. והיינו עובד שהוליד צועו מרות ויאל ממנו דוד
מלך ישראל. ואיכא דפתי ליה בשמחון דזרי' משיתין דאצלן ולא נהירא כלל: ושלמון. אפי' צועו כדכתיב [רות ד] ושלמון הוליד את צועו:
ופלוני אלמוני. משמע ליה שם הגואל כדכתיב [שם] קורה שזה פה פלוני אלמוני: בני נחשון. כדכתיב [שם] ונחשון הוליד את שלמון ושלמון הוליד
וגו': וזו אבות. אלימלך בן נחשון שהיה נשיא וחסיד: אימיה דאברהם ד'. לפי שאמותן של יצחק ויעקב הוזכרו לזריכין אנו לידע
שם אם אברהם. ואגב גררא נקט אימיה דהמן לפי ששמותיהן שוין: כדנצו. כרים מאלן טהורין הן ואברהם טהור. עורב טמא הוא
והמן נמי טמא היה: אימיה דדוד. לפי שכל אמהות של מלכים כחצות צניצים הולך לפרש גם אם דוד: אימיה דשמחון. משום
דלזרי' זה קרא טובא וכתיב נמי לאציו ולאמו לא הגיד [שופטים יד] הולך לפרש שכל הדברים האלו שאלין המינים מה טעם אין אנו יודעין
שמותן: ואחיה נשיון. כך שמה ואגב גררא דאימיה נסבה: לפשטא המינים. ששאלין לנו יותר צאלו מנשים אחרות כדפרישית
טעמא ואנו משיצין להן שמסרו לנו הנציצים צעל פה: נחצו. שחצו נמרוד. ונאגדה רחמי דמרת אציו חצו חצו צעל צעל שהיה
מאבד צלמיו: כותא וקרדו מקומות הן. וכל זה להודיע חיותו של אברהם אצינו: עיבא ועיבא. כך שמו וזהו דוד כדסי:
שהושלך שם אברהם אצינו והרואה לריך לבדך ברוך שעשה נסים לאבותינו בנחשון הזה כדמתן בהרואה (דברים דף נה:).

חד אמר ע"י חד תרי. וא"ת מאי אירא צניצים אפי' שאר דברים
נמי כדלמרי' (לעיל דף ה.) המשמכר אל ימכר יותר משמות
ומיכר ריב"ש דמייירי אפי' טרח דהיכא דאיכא טירחא יכול להשתכר
יותר משמות כדלמרי' בהמפקיד (ב"מ דף מ:.) איכא טירחא ודמי
צרונייתא ולרשב"א נראה דהכא מייירי

אפי' צניצים שאינו לוקח מן השוק
אלא מתרגולות שצניצו דכי הא
גוונא נשאר דברים שרי:
אימתי בומן שאינו מוצא ליקח
כו'. תימה אם אינו מוצא
ליקח אפי' אלף סאה בסלע מה יעשה
כיון שאינו מוצא ליקח א':

הדרן עלך המוכר את הספינה

תגר לתגרא ת"ר ומתריעין על פרקמטא (א) ואפי' בשבת א"ר יוחנן כ'כונן כלי
פשתן בבבל ויין ושמן בארץ ישראל אמר רב יוסף ו'הוא דול וקם עשרה
בשיתא ת"ר (א) אין יוצאין מארץ לחור' א"כ עמדו סאתים בסלע (א) ר' שמעון
אימתי בומן שאינו מוצא ליקח (א) אבל בומן שמוצא ליקח אפי' עמדה סאה
בסלע לא יצא וכן היה ר"ש (א) בן יוחאי אומר לאילמלך מחלון וכליון גדולי הדור
היו ופרנסי הדור היו ומפני מה נענשו מפני שיצאו מארץ לחוצה לארץ
שנאמר ויתיהם כל העיר עליהן ותאמרנה הוצאת נעמי מאי הוצאת נעמי א"ר
יצחק אמרו חיותם נעמי שיצאת מארץ לחור' למה עלתה לה וא"ר יצחק אורח
היום שבאת רות המואבית לארץ ישראל מתה אשתו של בעז והיינו דאמרי
אינשי עד דלא שכיב שייכא קיימא (א) מנו בייתיה אמר רבה בר רב (א) הונא
אמר רב אבצן זה בעז מאי קמ"ל כי איך דרבה בר רב הונא דאמר רבה בר
רב הונא אמר רב מאה ועשרים משתאות עשה בעז לבניו שנאמר ויהי לו
שלשים בנים ושלשים בנות שלח החוצה ושלשים בנות הביא לבניו מן החוץ
וישפט את ישראל שבע שנים ובכל אחת ואחת עשה שני משתאות אחד
בבית אביו ואחד בבית חמיו ובכולן לא זימן את מנוח אמר כדנא עקרה
במאי פרעא לי (א) תאנא וכולן מתו בחייו והיינו דאמרי אינשי בחייו דילת
שיתין שיתין למה לך איכפל ואולי' חד דמשיטין וריו' (א) מלך אברהם עשר
שנים שנפטר נתנשא לבדו) אמר רב חנן בר רבא אמר רב אלימלך ושלמון
ופלוני אלמוני ואבי נעמי כולן בני נחשון בן עמינדב הן מאי קמ"ל שאפי'
מי שיש לו זכות אבות אינה עומדת לו בשעה שיוצא מארץ לחוצה לארץ
ואמר רב חנן בר רבא אמר רב אמה אברהם אמתלאי בת כרנבו אמה
דהמן אמתלאי בת עורבתי וסימנך (א) טמא טמא טהור טהור אמה דדוד
נצבת בת עדאל שמה אמה דשמחון צללפונית ואחיה (א) נשיין למאי נפקא
מינה לתשובת המינים ואמר רב חנן בר רבא אמר רב עשר שנים
נחשב אברהם אבינו שלש בכותא ושבע (א) בקרדו ורב דימי מנהרדעא
מתני איכא אמר רב חסדא עיבא ועיבא דכותא זהו אור כשדים ואמר
רב חנן בר רבא אמר רב אותו היום שנפטר אברהם אבינו מן העולם
עמדו כל גדולי אומות העולם בשורה ואמרו אוי לו לעולם שאבד

מנהיגו

(ג) נראה דסבר דאין לז"ל מהא
ועשרים משתאות עשה ל'
צני' ו' צניצו שרי' לו. ששים
משפחות.
(א) גמ' רבנן אלא נראה דלא
גרים גמ' אחד צניצו אציו
ואחד צניצו חמיו וגם מפי'
השפטים ד"ה לכל אחד נראה
קלע דלא ה' גורם בן ודיוק'.

עין משפט נר מצוה

קבר א מיי' פ"ד מהל'
מכירה הלכה ח ועיין
במ"מ סמך ענין צע טו"ש
ח"מ פ"י רלא עקיף טו:
קבר ב ג מיי' שם הל' ד
טו"ש שם עקיף כג:
קבר ד ה' מיי' שם הל' ג
טו"ש שם עקיף כג:
קבר ז ח' מיי' פ"ב מהל'
פעמים הל' י טו"ש
ח"מ פ"י תקעו עקיף י:
קבר י כ' ל' מ' מיי' פ"ה
מהל' מלכס הלכה ט
סמך לאין דב:

רבינו גרשום (המשך)

סאה בסלע. דיוקר גדול
הוא לא יצא: מה עלתה
הוא שאין ביהה כלום:
קיימא מנו ביהה. איכא
דאמרי מן שיתמנה במקומו
בביתו ומשל הוא. כלומר
עד שלא מתה אשתו
של ברוך היתה רות
מוזמנת שקמה מחתה:
ואמר המורה"ה מנו ביהה.
היינו מקוננות שמקוננת
לה ויושבת במקומה: (א)
שעשה ל' בניו ול' בנות:
ששים משתאות
משגלור. ובשלחן חוצה
לכנותיו עשה ל' משתאות
וכשהכניס בניו לחופה עשה
ל' משתאות. הרי כאן
ק"כ (א) משתאות: אמר
אבצן למת איומנין. הא
אין לו בנים שיומני
לחופתן שהוא כפדריה
עקרה שאין לה בנים:
מתו בחייו. של אבצן:
בחייו ילדה איהתך נשיתין
שיתין למה לך? ואיכפל
ואולי' חד דטב דמשיטין
וריו כנדר מנוח אמר
שהיה לו שמשון שהיה
טוב מששים בנים הללו
לפי שהיה אומר כך
אבצן אירע לו כך.
ואית דמפרשי ליה כנדר
אבצן משם שהיו לו
ששים בנים וכולם מתו
בחייו ואח"כ היה לו
בן שיצא ממנו דוד
מלך ישראל שהיה טוב
מכולן: ויסמן לגירסא טמא
טמא. אמאלא שהיתה אמה
של המן שהיה טמא
היתה בת עורב שהוא
טמא: טהור טהור. בת
כרנבו כמו כרים שהן טהור
היא היתה אמה של אברהם:
לחשובת המינים. שידע
ויכירו שלא נכחד דבר
מתלמידיו חכמים: כותא
וקרדו. מקומות הן: עיבא
עזריא. אותו מעבר קטן: